

УДК 94(497.13)"1929/1941"

DOI 10.31654/2520-6966-2019-11i-94-146-155

О. П. Моціяка

магістр історії, фахівець Центру гуманітарної співпраці з українською діаспорою
Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя
e-mail: olgam1995@ukr.net

Організація усташів у політиці фашистської Італії на Балканах (1929–1941 рр.)

У даній статті аналізується роль усташської організації в політиці Італії на Балканах у міжвоєнний період. Розкрито особливості контактів хорватів та Італії у 1929–1941 рр. та з'ясовано причини їхньої взаємодії. Автор простежує діяльність усташської організації в Італії, доводить, що підтримка цього руху велася безпосередньо з боку фашистського уряду. Увагу акцентовано на функціонуванні усташських таборів на території Італії та їхній підриєній діяльності щодо режиму в Белграді. Було наголошено, що утворення незалежної держави Хорватія стало результатом взаємодії італійських фашистів та усташів.

Ключові слова: Королівство Югославія, усташі, фашизм, Італія, військові табори, політична угода, незалежна держава Хорватія.

Період між двома світовими війнами називають епохою Версальсько-Вашингтонської системи. Вона мала гарантувати мир та спокій у стосунках між європейськими державами та недопущення нових воєн. Натомість було декілька факторів, що не допустили такого результату. По-перше, політика умиротворення агресора (Німеччина) призвела до нарощування нею військових сил. По-друге, не всі країни були задоволені результатами Першої світової війни та вимагали реваншу. Серед останніх опинилася й Італія, що прагнула нових територіальних збагачень. Основний геополітичний курс вона тримала на Балкани й хорватський народ зокрема.

Тема усташства та його зв'язків із фашистською Італією добре висвітлена лише в хорватській літературі. Незважаючи на марксистський фокус дослідження у працях Б. Крізмана [10] використано значні архівні фонди із введенням до наукового обігу великої кількості документального матеріалу. Його монографії вирізняються перш за все повнотою висвітлення всіх аспектів тих тем, які вони досліджували, та поміркованими оцінками. Хр. Маткович [11] об'єктивно та неупереджено досліджує італійсько-хорватські стосунки в міжвоєнний

період. Ф. Єлич-Бутич [8] показала історію усташського руху в момент його посиленних контактів з Італією відповідно до комуністичної ідеології Югославії, але досить помірковано.

З російської історіографії можна виділити Белякова [1], який всебічно аналізує ідеологію усташського руху, яку розглядає як закономірний етап у розвитку хорватського націоналізму. Стосунки усташів та фашистської Італії він розглядає як щось середнє між союзництвом та протекторатом.

Оскільки в Україні відсутні фактичні дослідження на дану тематику, то метою даної статті є комплексний аналіз місця усташської організації в політиці Італії на Балканах. У цьому полягає й новизна роботи.

Так склалося, що Італія від початку утворення об'єднаного королівства 1870 р. завжди тримала Балкани в полі зору власних геополітичних інтересів. Після закінчення Першої світової війни, невдоволена вирішенням її територіальних претензій, Італія остаточно спрямовує свій погляд на цей регіон. На той час Хорватія, опинившись серед переможених країн разом з Австро-Угорщиною, увійшла до складу Королівства сербів, хорватів і словенців (СХС) 1918 р., проте не полишала спроб вибороти власну незалежність.

Контакти керівників фашистської Італії та опозиційних хорватських партій розпочалися ще з кінця 1920-х рр. Як зазначав майбутній лідер (Поглавник) усташського руху А. Павелич у своїх спогадах, він вирішив звернутися за допомогою до Італії у зв'язку з її конфліктом з Королівством СХС, де Хорватія перебувала під національним гнітом. Такі думки майбутній Поглавник виношував ще з початку 1920-х рр., тож коли у червні 1927 р. його обрали делегатом від Загреба на Міжнародний конгрес міст у Парижі, він вирішив скористатися цим шансом. Так, по дорозі до Парижа у Відні політик познайомився з членами Хорватського комітету Степаном Саркотіцем, Іваном Перчевичем та Степаном Дуїчем, які мали зв'язки в Римі та обіцяли влаштувати А. Павеличу потрібну йому зустріч. Після міжнародного конгресу він дійсно відвідав Рим, де мав розмову з наближеним до Беніто Муссоліні Роберто Форгесом Даванзаті. Той підтвердив непрості стосунки Італії та Королівства СХС і запевнив, що хорвати можуть розраховувати на підтримку. З такою приємною новиною Павелич повернувся назад до Загреба [12, с. 401–402].

Невдовзі після проголошення диктатури короля Александра Карагеоргієвича в січні 1929 р. Анте Павелич покинув Загреб. Спершу він був у Відні, потім в Угорщині і нарешті переїхав до Софії, де на нього вже очікували лідери фашистського руху [6, с. 143]. Також відбувалося налагодження контактів з фашистським режимом Муссоліні в

Італії. Незважаючи на спроби белградського уряду скомпрометувати Павелича в очах італійців, у них давно були свої плани на майбутню незалежну Хорватію [10, с. 52–62].

Стосовно ж нового політичного руху "Ustaša", заснованого А. Павеличем, то думки дослідників розходяться щодо дати його виникнення. За однією версією, у грудні 1928 р. А. Павелич створив підпільну бойову організацію "Hrvatski Domobran" ("Хорватське військо"), а в січні 1929 р., після введення королем Александром надзвичайного стану, емігрував. Самі усташі виникнення організації відносять до 7 січня 1929 р., коли нібито було прийнято "Статут усташської хорватської революційної організації". Інші історики датують появу "Статуту" організації 1932 р. [11, с. 36].

Саме в еміграції в період 1931–1939 рр. найбільш активно розвивається усташський рух, оскільки в самій Югославії він зустрічав супротив з боку белградського режиму. Перший усташський військовий табір в Італії було організовано 1931 р. у Бовеньйо (провінція Брешіа). Згодом вони виникли в Борготаро (неподалік від Парми) і в Сан-Деметріо (неподалік від Аквіли). Усташі розміщувалися десь по 400–500 чоловік у таборі як на місці постійного проживання. Там вони здобували необхідну освіту та проводили військові тренування [7, с. 420].

Усташський рух став швидко поширюватися у місцях найбільшої концентрації хорватських емігрантів. В Італії та Угорщині були створені воєнізовані табори для однодумців А. Павелича. У Відні з'явився один з перших центрів пропаганди і вербування, а потім з'явилися подібні центри в Берліні та Бельгії. Штаб усташського руху спочатку знаходився в Італії: спершу в Турині, а згодом у Болоньї. Сам же А. Павелич поселився поблизу Пезаро, у виллі, подарованій йому Б. Муссоліні [3, с. 17].

Основним джерелом поповнення лав усташів стали хорватські робітники, які перебували в різних країнах на заробітках. Найважливішим центром з вербування хорватів для усташських військових таборів знаходився в Бельгії. Наприкінці 1930-х рр. три п'ятих усташів, які знаходилися в Італії, були уродженцями Герцеговини, Південно-Західної Боснії і Далматинського Загір'я. Це були бідні і відсталі землі, які відзначалися поліетнічністю, а, отже, і впливом як хорватської, так і сербської ідеологій. Це формувало арену міжнаціональних зіткнень [1, с. 118].

З Італії та Угорщини усташі часто навідувалися до Югославії, аби провести там різні диверсійні акції. Найвідомішою з них є т. зв. "Велебітське повстання" у Ліці на початку червня 1932 р., організоване

ушташами з Італії та декількома місцевими (Юцо Рукавіна, Андрій Артукович, Марко Дошен). Усе почалося з локальних заворушень та сутичок з жандармерією і вилилося в диверсію на кількох службових об'єктах. Апогеєм став напад на жандармську резиденцію у Брушанамі 6–7 червня 1932 р. Більшість бунтівників, серед яких і Рукавіна, було схоплено, але деякі разом з Артуковичем та Дошеном устигли втекти за кордон [8, с. 30]. Сам А. Павелич у своїх спогадах називав повстання не спробою скинути режим, оскільки, зважаючи на тогочасні збройні сили Югославії, це було неможливо, а демонстрацією факту існування опозиції до нього, що в майбутньому зможе його скинути [12, с. 504].

Найбільш активно ушташі займалися терористичною діяльністю. Їхні бойовики перекидалися з таборів у Італії й Угорщині та влаштували вибухи в казармах і на залізниці, здійснювали напади на державних чиновників і на жандармів. Найбільшим успіхом ушташів стало організоване ними разом з македонськими націоналістами вбивство короля Александра 9 жовтня 1934 р. в Марселі, куди король прибув з візитом. А. Павелич назвав цю подію поваленням ушташським рухом "кривавої белградської диктатури" [9, с. 430–431].

Теракт у Марселі дорого обійшовся ушташам. Під тиском міжнародної громадськості італійські та угорські уряди закрили ушташські табори. А. Павелич і його найближчі соратники навіть опинилися у в'язниці, а потім під домашнім арештом. У березні 1936 р. Павелич був звільнений і ушташські акції почали оживлятися – знову почалася пропаганда, хоча й менш інтенсивна, ніж раніше. Італія продовжувала покривати їхні дії перед Югославією, оскільки в майбутньому мала плани використати Хорватію в якості союзника на Балканах [8, с. 33].

Період від квітня 1937 р. до кінця 1939 р. дістав назву "Велика ушташська тиша", оскільки для руху в цей час настає "чорна смуга". Ще до 1937 р. соратник Павелича Бранимир Єліч піддавав сумніву доцільність договору з Італією та правдивість намірів її уряду, а згодом і сам майбутній поглавник був розчарований італійською стороною. Як згадував Павелич, каталізатором "Великої ушташської тиші" став договір між Італією та Югославією 25 березня 1937 р. [12, с. 555]. За ним Югославія надавала допомогу Італії у випадку війни з Німеччиною, якої на той час найбільше боявся Муссоліні. У свою чергу Італія зобов'язувалася схопити всіх ушташських повстанців та передати їх белградській владі або ув'язнити на території своєї держави.

Уже 1 квітня 1937 р. Павелич змушений був підписати наказ, за яким розпускалися всі логори і припинялася будь-яка діяльність ушташської організації. Усі її члени по двоє-троє були розкидані по

території Італії та островах або заарештовані. Сім'я А. Павелича проживала в м. Сіена і сповна забезпечувалася урядом Муссоліні. Координувати ситуацію в Югославії залишився близький радник майбутнього поглавника Міле Будак [7, с. 432–437].

Тим часом у Югославії відбулися зміни. Текст "Угоди Цветкович-Мачек" (чи "Споразум") був опублікований 26 серпня 1939 р., тобто за 5 днів до початку Другої світової війни. Хорвати увійшли до складу нового уряду в Белграді і відразу ж було опубліковано і "Закон про Бановину Хорватії" [5, с. 254]. Все це означало кінець "югославізму" та унітаризму. Після угоди 1868 р. (автономії Хорватії в Угорському королівстві в рамках дуалістичної Австро-Угорщини) створення Бановини стало значною подією в устрої Хорватії, якщо не рахувати 1918 р. Проте компетенція Бановини 1939 р. була значно ширшою, ніж Хорватії і Славонії в 1868 р. Першим баном Хорватії став Іван Шубашич.

Після "Споразуму" політика Італії стосовно Югославії стала відвертою. Муссоліні залишалось тільки розіграти "карту Павелича". Внаслідок цього в Італії знову стали проводити військові навчання за гони усташів. Було розгорнуто широку пропагандистську компанію – у Римі стала виходити "Ustaše", а в Берліні і Відні – аналогічні газети [3, с. 26]. Тим часом німецькі війська та Червона армія захопили Польщу. Франція і Велика Британія оголосили війну Німеччині. Друга світова війна розпочалася.

Активність усташів на території Італії, підтримувана особисто Муссоліні, ставала гарячковою. Рух об'єднував усіх хорватів, які були в Італії. Було створено військо "Усташська воїниця" і загалом посилено військову підготовку. У самій Хорватії колишні вигнанці, які тепер після "Споразуму" повернулися додому завдяки амністії 1937 р., розпочали активну діяльність з поширення усташської ідеології. Католицька церква надавала їм дієву підтримку, зокрема, активними агітаторами за приєднання до руху були францисканські гімназії в Широці Брег і Травнику, а також теологічний факультет загребського капітулу (тобто семінарії для майбутніх священників) [3, с. 26–27].

У перші дні січня 1940 р., тоді як Італія зберігала позицію невтручання в конфлікт Великої Британії, Франції й гітлерівської Німеччини, Муссоліні наказав своєму міністру іноземних справ Г. Чіано прискорити темпи планування поділу югославської держави. 21 січня 1940 р. Г. Чіано зустрівся у Римі з емісаром В. Мачека маркізом ді Бомбеллесом. У своєму "Щоденнику" Чіано занотував: "Бомбеллес говорить, що у Загребі ситуація стрімко погіршується, де все більше ненавидять контроль з боку сербів і він стає все менш ефективним, і

що в найближчі терміни все буде готовим до повстання. Він пропонує мені зустрітися з Павеличем, я цього не підтверджую, але й не виключаю. Наш можливий напрямок дій повинен бути наступним: повстання, захоплення Загреба, прибуття Павелича, пропозиція Італії втрутитися, створення Хорватської держави, пропозиція корони королю Італії" [3, с. 27]. Наступного дня Г. Чіано у своєму "Щоденнику" повернувся до цього питання: "Муссоліні згоден з доцільністю моєї зустрічі з Павеличем, яка відбудеться вдома, завтра [...] У загальних рисах хорватське питання, здається, наближається до вирішення" [3, с. 27–28].

Крім того, 10 травня 1940 р. відбулася ще одна зустріч Чіано з Павеличем, яку італійський політик резюмував наступним чином: "Хорватська ситуація визріла, і якщо з нашого боку будуть значні затримки, чимало симпатій перейде на бік Німеччини. Тепер я підготую документ, в якому будуть вказані реальне розташування революційних сил і найнагальніші потреби. Потім ми перейдемо до виконавчої частини. Я не встановив жодного терміну, більше того, я порадив уникати передчасного спалаху" [3, с. 28].

10 червня Італія оголосила війну Франції (після капітуляції Франції перед Німеччиною) та Великій Британії. Муссоліні прагнув діяти якомога швидше і на югославському напрямку, проте Німеччина заперечила проти цього. 17 серпня в Рим із Берліна надійшло категоричне veto на реалізацію плану Павелича-Муссоліні стосовно Хорватії. 23 серпня А. Гітлер висловився у зв'язку з цим так: "Балкани повинні залишатися нестійкими", що відображало основний принцип балканської політики Німеччини аж до приєднання країн Південно-Східної Європи до Троїстого пакту агресорів (Німеччини, Італії, Японії): за відмови від добровільного приєднання до пакту ці держави зіткнулися б з небезпекою окупації німецькими й італійськими військами [2, с. 23]. Справа була в тому, що на той момент Гітлер не планував залучати до конфлікту зону Дунаю і Балкан. У Г. Чіано у щоденнику з'явився такий запис: "Це повна зупинка по всій лінії". Муссоліні довелося підкоритися диктату Берліна: наприкінці вересня 1940 р. він віддав розпорядження про демобілізацію італійської армії, зібраної у районі Венето і готової розпочати вторгнення до Югославії [3, с. 29]. Разом з тим 28 жовтня Італія оголосила війну Греції і, таким чином, війна підійшла до кордонів Югославії.

Балансування Югославії між Францією і Великою Британією, з одного боку, і з Німеччиною та Італією, з іншого боку, врешті-решт призвело до того, що уряд Цветковича-Мачека схилився на бік тих, від кого була реальна загроза цілісності Югославії. 25 березня 1941 р.

в Берліні було підписано договір про приєднання Югославії до фашистського блоку, до якого раніше вже приєдналися її сусіди – Угорщина, Румунія, Болгарія, а також Словаччина. Договір давав гарантії з боку Німеччини не порушувати югославський суверенітет. Проте вже в ніч на 27 березня в Белграді стався державний переворот. Група офіцерів на чолі з генералом Д. Сімовичем усунула уряд Цветковича, відсторонила принца-регента Павла та звела на престол юного короля Петра. Тоді як у Белграді переворот вітали несамовитими вигуками: "Bolje rat nego Pakt" ("Краще мир, ніж пакт"), "Bolje grob nego rob" ("Краще могила, ніж рабство"), "Nema rata bez Srba" ("Немає війни без серба"), натовпи у Любляні і особливо у Загребі обурювалися, що серби однобічно прирекли цілу країну до дуже високого – практично безперечного – ризику війни. В. Мачек повернувся на посаду віце-прем'єра 4 квітня тільки після того, як отримав чітке запевнення, що новий уряд буде шанувати "Споразум" і мусить докладати зусиль, щоб заспокоїти Рейх [4, с. 324–325].

У вторгненні в Югославію взяли участь 34 німецьких, 44 італійських і 4 угорських дивізії. Белград зазнав масованого бомбардування з повітря. 6 квітня А. Павелич через мікрофони "Радіо Велебіт" з Італії звернувся до хорватів з довгою промовою, в якій закликів співвітчизників, які служили в югославській армії, повернути зброю проти сербів і приєднатися до армій вторгнення [3, с. 33]. Крім того, між 27 березня і вторгненням 6 квітня до Югославії німецький МЗС через своїх представників Е. Веєземайєра і В. Маллетке спробував налагодити зв'язок із хорватською опозицією, сподіваючись використати сербо-хорватський антагонізм у своїх цілях. В. Мачек, лідер єдиної справді масової хорватської партії (яка до того ж мала і воєнізоване формування – Хорватську селянську і цивільну самооборону), був фігурою більш привабливою для німців, ніж прихильники А. Павелича, якого вони підозрювали у проіталійській орієнтації. Проте Мачек відмовився від співробітництва з німцями і увійшов, як вже згадувалося, до уряду генерала Сімовича. Тому Німеччині довелося тепер робити ставку на усташів. Їм вдалося встановити з ними зв'язок і, зокрема, з С. Кватерником, який фактично керував усташським рухом у Хорватії в ці місяці [1, с. 131].

10 квітня 1941 р., за годину до вступу військ вермахту до Загребу, С. Кватерник у своєму виступі, переданому загребським радіо, оголосив про створення незалежної держави Хорватія на чолі з усташським поглавником (вождем) А. Павеличем та призначив себе військовим міністром і головнокомандувачем ще не існуючої армії новопроголошеної держави. У виступі він, зокрема, зазначав: "Божим

провидінням і волею нашого союзника та мученицькою багатомісячною боротьбою хорватського народу і великою жертвовністю поглавника доктора Анте Павелича та усташського руху в країні та поза її межами саме сьогодні перед днем воскресіння Сина Божого воскресла й наша Хорватська держава" [13, s. 497].

14 квітня югославське верховне командування віддало наказ про припинення збройного опору. Уряд та король Петро II покинули країну. Це була капітуляція. Югославії не стало. Уранці 15 квітня Анте Павелич нарешті прибув до Загреба. За довідкою німецького міністерства закордонних справ для своїх посольств від 21 травня 1941 р. новостворена незалежна держава Хорватія обіймала 98,572 тис. км² з населенням близько 6,3 млн населення. Хорвати (близько 3,3 млн) представляли переважну більшість населення [14, s. 139].

Отже, хорвати ще від закінчення Першої світової війни займали вагомое місце в політиці фашистської Італії на Балканах. Починаючи з 1929 р., коли лідер опозиційних Белграду хорватських сил Анте Павелич виїхав в еміграцію, цілі Італії стали конкретними: допомогти утворенню незалежної держави Хорватія, аби в майбутньому отримати державу-союзника. Політика Італії щодо сприяння хорватському народу призвела до утворення 10 квітня 1941 р. незалежної держави на уламках колишнього Королівства Югославія.

Література

1. Беляков С. С. Усташи: между фашизмом и этническим национализмом: монография. Екатеринбург: Гуманитарный ун-т, 2009. 320 с.
2. Буханов В. А. "Имперская крепость Белград". Германские планы колонизации Юго-Восточной Европы (1939–1941). *Советское славяноведение*. 1989. №1. С. 20–31.
3. Ривели М. А. Архиепископ геноцида. Монсеньор Степинац, Ватикан и усташская диктатура в Хорватии 1941–1945. Москва, 2011. 224 с.
4. Ротшильд Дж. Східно-Центральна Європа між двома світовими війнами. Київ: Мегатайт, 2001. 496 с.
5. Фрейдзон В.И. Основные тенденции межвоенной историографии югославизма, 1918-1941 годы. *Славяноведение*. 1997. № 6. С. 58–66.
6. Goldstein Ivo. *Hrvatska 1918–2008*. Zagreb: EPH LIBER, 2008. 932 s.
7. Jareb Mario. *Ustaško domobranski pokret od nastanka do travnja 1941.godine*. Zagreb: Školska knjiga, 2007. 482 s.
8. Jelić-Butić Fikreta. *Ustaše i Nezavisna Država Hrvatska (1941–1945)*. Zagreb: Sveučilišna naklada Liber, 1977. 332 s.
9. Jonjić Tomislav, Matković Stjepan. *Novi prilozi za životopis Mile Budaka uoči Drugoga svjetskog rata*. *Časopis za suvremenu povijest*. Br. 2. Zagreb, 2008. S. 425–453.
10. Krizman Bogdan. *Ante Pavelić i Ustaše*. Zagreb: Globus, 1978. 606 s.

11. Matković Hrvoje. *Povijest Nezavisne Države Hrvatske*. Zagreb: Naklada Pavičić, 2002. 332 s.
12. Pavelić Ante. *Doživljaji*. Zagreb, 2015. 603 s.
13. Zbornik dokumenata i podataka o narodnooslobodilačkom ratu naroda Jugoslavije. t.V, kn. 1. Borbe u Hrvatskoj. 1941 god. Beograd: Vojnoistorijski institut, 1952. 551 s.
14. Zbornik dokumenata i podataka o narodnooslobodilačkom ratu naroda Jugoslavije. t.XII, kn.1. Dokumenti Nemačkog Raiha.1941. Beograd: Vojnoistorijski institut, 1973. 937 s.

References

1. Beljakov, S. S. (2009). *Ustashi: mezhdu fashizmom i etnicheskim natsionalizmom* [The Ustashes: between fascism and ethnic nationalism]. Ekaterinburg: Gumanitarny universitet [in Russian].
2. Buhanov, V. A. (1989). "Imperskaja krepost Belgrad". *Germanskije plany kolonizatsii Jugo-Vostochnoj Jevropy (1939–1941)* ["The Imperial Fortress Belgrade". German plans for the colonization of Southeast Europe]. *Sovetskoje slavjanovedenie – Soviet Slavophilism*. (1), 20–31 [in Russian].
3. Rivel, M. A. (2011). Arhiepiskop genocida. Monsenior Stepinats, Vatikan i ustashskaja diktatura v Horvatii 1941–1945 [The archbishop of genocide. Monsignor Stepinats, Vatican and Ustash dictatorship in Croatia 1941–1945]. Moscow [in Russian].
4. Rotshild, Dzh. (2001). Shidno-Tsentralna Jevropa mizh dvoma svitovymy vijnamy [East-Central Europe between two world wars]. Kyiv [in Ukraine].
5. Frejdzon, (1997). V. I. Osnovnyje tendentsii mezhvoennoj istoriografii jugoslavizma, 1918–1941 gody [The main trends of interwar historiography of Yugoslavism 1918–1941]. *Slavjanovedenie – Slavic studies*. (6), 58–66.
6. Goldstein, Ivo. (2008). *Hrvatska 1918–2008* [Croatia 1918–2008]. Zagreb: EPH LIBER.
7. Jareb Mario. (2007). Ustaško domobranski pokret od nastanka do travnja 1941.godine [The ustashko-domobrachesky movement from the beginning to April 1941]. Zagreb: Školska knjiga.
8. Jelić-Butić Fikreta. (1977). *Ustaše i Nezavisna Država Hrvatska (1941–1945)* [Ustashes and the Independent State of Croatia (1941–1945)]. Zagreb: Sveučilišna naklada Liber.
9. Jonjić Tomislav, Matković Stjepan. (2008). Novi prilozi za životopis Mile Budaka uoči Drugoga svjetskog rata [New contributions to the biography of Mile Budak on the eve of the Second World War]. *Časopis za suvremenu povijest*. Br. 2. Zagreb S. 425–453.
10. Krizman Bogdan. (1978). Ante Pavelić i Ustaše [Ante Pavelich and Ustashes]. Zagreb.
11. Matković Hrvoje. (2002). *Povijest Nezavisne Države Hrvatske* [The history of the Independent State of Croatia]. Zagreb: Naklada Pavičić.
12. Pavelić Ante. *Doživljaji* [The experiences]. Zagreb, 2015. 603 s.
13. Zbornik dokumenata i podataka o narodnooslobodilačkom ratu naroda Jugoslavije [The collection of the documents and data on the People's Liberation

War of the People of Yugoslavia]. t.V, kn. 1. Borbe u Hrvatskoj. 1941 god. Beograd: Vojnoistorijski institut, 1952. 551 s.

14. Zbornik dokumenata i podataka o narodnooslobodilačkom ratu naroda Jugoslavije [The collection of the documents and data on the People's Liberation War of the People of Yugoslavia]. t.XII, kn.1. Dokumenti Nemačkog Raiha.1941. Beograd: Vojnoistorijski institut, 1973. 937 s.

O. P. Motsiaka

Master of History, Specialist of the Center for Humanitarian Cooperation with the Ukrainian Diaspora, Mykola Gogol State University of Nizhyn
e-mail: olgam1995@ukr.net

The organization of the Ustasha in the policy of fascist Italy in the Balkans (1929–1941)

This article examines the role of the Ustash organization in the policy of Italy in the Balkans in the interwar period. The features of contacts between Croatian and Italy in 1929–1941 were discovered and the reasons of their interaction were clarified. The author traces the functioning of the Ustash organization in Italy, proves that the support of this movement was carried out directly from the fascist government. The attention is focused on the activities of the Ustash camps in Italy and their subversion with the regime in Belgrade. It was emphasized that the formation of the Independent State of Croatia was the result of the interaction of the Italian fascists and Ustasha.

Key words: *Ustashes, fascism, Italy, Kingdom of Yugoslavia, military camps, political agreement, Independent State of Croatia.*